

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadványban lévő:
 Helyi ár... 18 kor.
 Helyi ár... 20 kor.
 Helyi ár... 5 kor.
 Vidéki postán szállítva:
 Helyi ár... 24 kor.
 Helyi ár... 6 kor.

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Kiszáradt minden nap a hűtés és
 meleg utáni napok kivételével

Bevezetés és kiadvány:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A kiadványban lévő hírek visszafizetés
 vagy megfizetésére nem vállalkozik.

Előfizetőknek és hirdetőknak a
 kiadványtalanok intéseiről.

Helyi ár... 6 kor.

NAGYVÁRAD április 23.

A szárnyas kerék szünete.

(—a.) Három nap óta Magyarország minden figyelme a Magyar Allam Vasutak pihenő kerekére irányul.

Máskor fel sem vesszük, annyira megszoktuk folyton zakatoló, füstfelhőket okádó gépeit, most azonban, hogy három nap óta nem repül a szárnyas kerék, most érezzük csak igazán, hogy milyen nélkülözhetetlen életszükséglet nekünk a vasut.

Tudjuk mi jól, hogy a szárnyas kerék hordnoka a civilizációnak, élettereje a kereskedelemnek, fejlesztője az iparnak, megbecsülhetetlen faktora a közgazdaság, vagyonosodás minden ágának, — de csak most érezzük igazán milyen nélkülözhetetlen életszükséglete a vasut a kultur-embernek.

Három hétet töltöttem elvonulva valami félreeső helyen, ahová nem jutott még el a szárnyas kerék, nem éreztem annyira a hiányát, — mert éppen azért iparkodtam, ilyen helyre, hogy a városi zajtól távol kipihentessem fáradt idegeimet; de meg ha egy vagy két nappal késve is, mindig pontosan eljutott hozzám a szárnyas kerék közvetítésével az ujság vagy levél.

Mikor azonban a pihenés végével olyan helyre jutottam, ahol felülhettem a gyors-

vonatra, úgy éreztem magamat mintha új, civilizált világ földjére léptem volna. A 100 kilométernyi ut mit tengelyen kell megtenni, a legkényelmesebb laudamerben is elcsigázza az embert és bár váltott lovakkal utazzék is, mindig attól kell tartania, hogy nem érkezik meg idejében. A gyorsvonat fülkéjében pedig pazar kényelmet élvez az utas védve minden időviszontagság ellen és percről-percra biztosan tudja, mikor és hová fog érkezni.

És teljesen nyugodtan bizza magát az ember a vasutra. A Magyar Allam Vasutaknak igen jó hírnevet szereztek az ő lelkiismeretes és fáradhatatlan tisztviselői, kiket Pokrócz Adámoknak szokunk néha gunyolni, de higgadtan gondolkozva megbocsátjuk nekik izgatott ideges munkájuk közt ejtett nem mindig udvarias szavaikat, — másrészt azonban a munkaszeretet, megbízhatóság és becsületesség mintaképeit láttuk bennük.

És láttam ezeket az embereket ott, ahol ők a magyarságnak exponensei s úgy szólván egyedüli képviselői. Horvátországban csak a Magyar állam vasutai tüzik ki a magyar zászlót és megvédik azt saját testükkel a lázongó horvátok ellen. Zágrábban, Varasdon s a többi horvát városokban állandó veszedelem közt élnek és mérhetetlen gyűlölet tárgyai a magyar vasutak és a magyarság érdekeinek a védelmében megállják a helyüket becsülettel.

Ezeknek az embereknek nincsenek

szociálista szakegyleteik, nincsenek Bokányi és Weltner Jakabjaik, nem szidják az Istent nem gyűlölik a civilizált embereket — és most pihennek ezek a dolgozó emberek, gyülekeznek mint a szociálista sztrájkolók, a vonatoknak kulturát terjesztő, ipar és kereskedelmi cikket szállító szárnyas kerekerei pedig pihennek, mérhetetlen kárára az államnak, a polgároknak, a társadalomnak s az egész közgazdaságnak.

Elismerjük mi is, hogy jogtalanság és esküszegés volt ez az állásfoglalás, de most már, három napi sikertelen kísérletezés és fenyegetés után ideje komolyan keresni a kibontakozás szálait.

Már a külföld is türelmetlen és kezd balkáni államnak tekinteni bennünket, hol még a nemzetközi express vonatok sem közlekedhetnek. Ha tovább is tart ez a valóságos nemzeti szerencsétlenség, attól kell tartani, hogy elveszítjük hitünket, a művelt külföld előtt, aminek aztán még szomorubb következményei lennének.

Holnapra helyezik kilátásba Budapest-ről a döntést. A kormány is, a vasutasok it tegyék szívükre kezüket és helyezék mindenek felé a hazának vitális nagy érdekét, hogy valahára elmuljék ez a nagy nemzeti szerencsétlenség.

„TISZÁNTÚL” TÁRCZAJA.

Vészkiáltások.

(Szabad szellem és hazaszeretet)

A magyar nemzet számára írta: Dr. Király Péter.
 (Vége.)

A szerző néhol tagadhatlanul, elragadtatja magát s kissé erősebb kifejezést használ, mint a mit a tárgyilagossá kritika megengedne. Az ilyen részleteket éppen azok olvashatják némi bosszúsággal, a kiket a szerző voltaképpen meggyőzni akar.

A hol tárgyilagossá, ott igen érdekes adatokat tud összehalmozni. Ilyen pl. a zsidóság következő statisztikája.

A legutóbbi hiteles statisztika szerint Oroszországban kerek számmal 5 millió 190 ezer zsidó lakik; tehát a világ összes zsidóságának (10 millió 432 ezernek) majdnem fele. Egyetlen allamban sem lakik számszerint annyi zsidó, mint Oroszországban.

A népesség számarányához és a terület nagyságához képest azonban a világ egyetlen államában sem lakik ma annyi zsidó, mint Magyarországon. E tekintetben még Oroszország is utánuk következik... Nevezetesen:

Oroszország népeinek száma 122 millió. Területe 22 millió □ kilométer. Zsidóinak száma 5 millió 190 ezer. Esk tehát mindenik 24—25 oroszra 1 zsidó, ugyszintén minden 4.4 □ kilométer területre 1 zsidó.

Magyarország népeinek száma 18 millió. Területe 322,000 □ kilométer. Zsidóinak száma 1 millió. Esk tehát mindenik 17 magyarra 1 zsidó és minden 1 □ kilométer területre 3 zsidó.

Magyarországon, tehát aránylag véve sokkal több a zsidó már is, mint Oroszországban és számuk folytonosan és rohamosan nő.

A zsidóság jelen állapotának további meg-rajzolásánál kiemeli Király a sajtó fontosságát, a mely a kérdések megoldásában oly fontos szerepet van hivatva játszani. Elesen éli a felekezet nélküliséget megengedő törvényt s

teljesen igaza van, mikor ennek a törvénynek káros hatásait kiemeli. Kiterjeszkedik azokra a tizelmekre, a melyeket lelketlen, hazátlan izgatók a szociáldemokrata mozgalom jelsza s a kivándorlás czégére alatt vakmerően elkövetnek. Az, hogy e nemzetközi izgatók legnagyobb része zsidó, szintén akadály a zsidóság teljes beolvadásának a magyarságba.

Mi is lehetne ennek a beolvadásnak radikális módja?

Szerző nem késik a határozott felelettel: legyenek a magyar zsidók keresztényekké.

S valóban, ha körütekintünk társadalmunk körein, ezt tarthatjuk az egyedül lehetséges megoldásnak. A kereszténység nemes erkölcs-tana, örökigaz hitelvei vonzerőt gyakoroltak művelt és műveletlen népekre egyaránt. Hogy csak Magyarország területén maradjunk: itt lettek keresztényekké őseink előtt a művelt rómaiak és barbár avarok, majd utánuk a kunok és bessenyők. A kereszt nemesítette meg a földön minden népfajnak a szellemét — miért vonna ki magát ez elől a zsidóság?

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknel, lélegzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, szamarhurut és különösen lábbadozóknál** influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti czéggel legyen ellátva: **F. Hoffmann-La Roche & Co** vegyészeti gyár **Basel (Svájc)** 480.

A harmadik nap.

— A vasutasok sztrájkja —

A sztrájk két izgalmas napja után tétován, tanácstalanul várjuk a kiszámíthatatlan következményeket.

Ellelmondó, bizonytalan hírek keringnek s maga a kormány minden lehető terve közül nem tudja melyikkel próbálja meg a forgalom helyreállítását.

Csupán az bizonyos, hogy mindkét harczoló fél makacsul elzárkózik a békülés elől s mindkét fél bizik erejében.

A kormány a legvégsőkre készül, mozgósítással újabb milliók árán akarja a vasutasok egyrészét már tudni illik, akik tartalékos katonák munkára kényszeríteni. Az általános felüggesztés és elbocsátás nem ígérkezik megvalósítható fegyvernek, mert elég képzett szakember nem kapható, külföldről ide csalogatni pedig csak nagy fizetéssel lehetne, ami egyet jelent a kivételek teljesítésével.

Az első nap lázas lelkesedése elmúlt s amint józan hideg mérlegeléssel nézzük a sztrájk veszedelmes kibontakozását, mindikább felismerjük a lázbetegség tüneteit. A bajnak bármiképpen meg kell szűnnie, de következményei fenyegetők. Békés megoldás már alig remélhető.

A kormány hatalmi szempontból feltétlen kapitulációval ellenkezésbe jönné önmagával, viszont a vasutasok ismerve és értékelve pótolhatatlan szerepüket, szigorúan ki fognak tartani.

A szomorúan válságos helyzetről, melyből alig van már békésen kivezető út, a következő újabb tudósításokat kaptuk:

Iparfelügyelők a mozdonyokon.

A kormány és az államvasutak igazgatósága zavarában már nem tudja, mit csináljon.

Eggedni nem akar s kapkod fűhöz-fához, hogy ha nem tudja is a forgalmat helyreállítani, de hátha megfélemlíthetné a sztrájkolókat.

Már hirt adtunk a miniszter azon intézkedéséről, hogy a mozdonyok kezelésére s illetve a mozdonyvezetők pótlására berendeli a kerületi iparfelügyelőket.

Tegnap tényleg megérkezett *Tolnay Miklós* főtőházi főnökhöz a miniszter távirati utasítása, hogy hívja fel *Pozsonyi László* nagyvárad-i kerületi iparfelügyelőt nyilatkozatra, hajlandó-e mozdonyvezetésére ideiglenesen vállalkozni.

Ertesztéseink szerint *Pozsonyi László* kijelentette, hogy szükség esetén rendelkezék véle a miniszter; hajlandó kisegítésképpen mint mozdonyvezető a gépet kezelni.

Zavar a telefonban.

A vasutasok sztrájkja óta a távirda és telefon az egyedüli közlekedési eszköz, amely bennünket összeköt az ország többi részével.

Most már telefonon is fordulnak elő zavarok. A nagyvárad-i telefonvonalon észlelték ezeket a zavarokat. *Schöpflin Agoston* nagyvárad-i posta-távirda igazgató távirati úton intézkedett, hogy vizsgálják meg a vonalat, mert azt gyanítják, hogy a sztrájkoló vasutasok a saját telefon készülékeiket bekapcsolták a nagyvárad-budapesti vonalba s ezáltal tudomást szereznek az esetleges rendelkezésekről. Ha a fellevés valóban bizonyul, a csendőrség és katonaság közbelépését veszik igénybe.

Megemlítjük itt, hogy a kormány intézkedéséből a szolnoki vasúti távirat állami postátávirda hivatalnak foglalták el s ezáltal elvágták a vidéki állomások érintkezését a fővárosi vasutasokkal.

Katonai vasutasok Budapesten.

Tegnap a reggeli órákban a Kornenburgi vonat-ezredből 241 katona érkezett meg a déli vasúton Pragerhefen keresztül Budapestre. A vasutas katonák felét a keleti, másik felét a nyugati pályaudvarra rendelték ki szolgálatra. A katonavasutasok, hogy miképp feleltek meg a feladatnak, következő híreink mutatja:

Kisiklott katonavonatok.

Tisza István miniszterelnök azt hirdette tegnap az országházban mondott beszédében, hogy a forgalmat fenn fogja tudni tartani. Az első nap bizony nem nagy reményekkel töltheti el az ország népét.

A *Budapestről* a Keleti pályaudvarról reggel 8 óra 10 perczkor indult *Szolnok* felé a 606-os katonák vezetése mellett. A kísérlet azonban nem járt eredménnyel. *Tápió* és

Rodostanya között kisiklott. A vonaton 30 civil utas volt, akiknek azonban semmi baja sem történt.

A vonat ott maradt a pályán. Hasonlóképp járt egy másik, a Nyugati pályaudvarról 9 óra 35 perczkor *Bécs* felé indult vonat. Ez már a *rákosi* rendező pályaudvaron megállott. Ezzel csőrepedés történt, amit azután déli 1 órára helyreállítottak s tovább mehetett. Ezen a vonaton egyetlen utas sem volt. Midebből az látszik, hogy a katonákkal bizony nem lehet a forgalmat fenntartani.

A katonák nem ismervén a terepviszonyokat, még több kárt okoznak a pályák megroggálása által, mint hasznót.

Szolnok megszállva.

Szolnok állomást a tegnap nap folyamán katonák szállották meg és karhatalommal akarták kényszeríteni az állomáson talált alkalmazottakat szolgálatbalelésre, ami sikertelen maradt.

A sztrájkolók.

A sztrájkantán egész nap élénk hangulat és szívós egyetértés uralkodott. Az előjелеkből úgy látszik, hogy az államvasutak gépgyáraiban és javítóműhelyeiben is csak ideig-óráig dolgoznak még az alkalmazottak, mert ők is együttéreznek a vasutasokkal. Már pedig ha ezek is sztrájkba lépnek, akkor a sztrájkolók száma nem kevesebb mint 30 ezer emberrel szaporodik.

A sztrájkbizottság értekezletei.

Tegnap egész éjjel tárgyalt a 15 tagból álló sztrájkbizottság a demokráta körben. A tárgyalásokat *Vörös László* nyug. keresk. miniszteri államtitkár, a kormány képviselője vezette. Erről a tárgyalásról az a hír érkezett a tegnapi délelőtti folyamán, hogy a bizottság újabb memorandumot dolgozott ki, melynek pontjai azonban lényegileg megegyeznek a további memorandummal s abban erősen hangsúlyozták, hogy a sztrájkban résztvevő vasutasok részére teljes amnesztia biztosítandó.

Délelőtti 10 órakor újra üsszegyűlt a sztrájkbizottság. Mindenki biztosra vette, s Budapestről is az az értesítés érkezett telefonon, hogy fél 1 órára biztos eredmény várható.

Tisza enged.

Egy másik telefonjelentés azt hozza hírül, hogy *Tisza* miniszterelnök megváltoztatta azt a rideg álláspontot, melyet még az imént is elfoglalt a vasutasok sztrájkjával szemben s hajlandónak nyilatkozott a béke megteremtésére.

Nagyon szép sorokban hívja Király a zsidóságot a kereszt alá:

Miért ne lehetnének a zsidók keresztények?

Hiszen rajtuk kívül a hazának ugyszólván minden alattvalója keresztény... Ha a keresztény vallás mellett hazánkban 17 millió alattvaló a maga lelki és erkölcsi boldogulását biztosítva látja: akkor bizonyára a közöttünk élő 1 milliónyi zsidó sem kárhozna el a keresztény vallással.

Hiszen a zsidónak némelyek szerint talán több joga van a keresztény valláshoz, mint bármely más nemzetnek és fajnak...

Krisztus — a nagy vallásalapító, — az ő vértükből származott. Ő közöttük élt, működött és végezte be pályáját mint ember. Mint vér, csont és húsa, maga a Krisztus is zsidó volt... De lelke, eszéne, erkölce és életbölcsélete nem volt zsidó... Nem volt zsidó, mert nem értette őt meg az a nemzet, a melyet annyira szeretett s amelynek vérből származott... Ő az egyetemes emberiség közkinésévé lett. Ő a nagyvilág csodajelensége, Isten fia... a kinek ma több mint 380 milliónyi nép foglalja imába a nevét...

Ha azt akarja és komolyan akarja a Magyar földön élő zsidóság, hogy igazi magyar hazafiaknak tekintsék őket: akkor áldozatot kell hozniok a hazáért... Áldozatuk pedig csak akkor lehet mi előttünk kedves, ha minden hazafias vállalkozás előtt együtt fohászkoznak fel velünk a szeretet szent Istenéhez... és minden nagy feladat végeztével, velünk együtt adnak hálát egy ugyanazon szeretet és jószág Istenének!

A magyar nemzet, miután Európába jött és itt magának állandó hazát alapított... világra szóló vitésége, hírneve és hatalma daczára, meghozta azt a nagy áldozatot, más, szomszédos nemzetek iránt való tapintatból és életbölcséletből... hogy megváltoztatta ősi vallását és erkölcsét, a mely mellett pedig annyi dicsőségben, szerencsében és tiszteletben volt része. Feláldozta ősi vallás-erkölcsét és kereszténynek lett. Azóta, több mint ezer esztendő óta, küzd a sorssal és fentartja magát ez a nemzet!

Pedig bizony a magyar sem volt kevésbé vitész, kevésbé erélyes és jőnevű nemzet, mint a — zsidó.

A zsidóság itt nálunk Magyarországon — állítólag — nem is akar külön államot alkotni... hanem bennünket magyarokat akar boldogítani és elősegíteni... velük akar egy nemzeté összeforrni, egy sorsnak örökös osztályrészesévé lenni.

En, és velem együtt minden hazáját igazán szerető magyar ember, szüntesse ezt akarja!

Nosza rajta!... Tegyük meg hát a zsidók is az első lépést: a hozzájuk való komoly és becsületos közlekedés első lépését...

Ha az egész könyv ilyen tenorban volna tartva, bizonyával sokkal több eredményt érne el vele a szerző. Mert hiszen ha valakit egy eszmének meg akarnak nyerni, annak az a módja, hogy szelidséggel közlekedjünk hozzá, ne pedig keménységgel riasztjuk el magunktól. Tavaly Nagyváradon Prohászka hívta a zsidóságot a keresztéhez; örvendetes jelenség, hogy az eszme már világi körökben is — bár kissé tulbuzgó — szószólókra talál.

sére, azzal a kikötéssel azonban, hogy a vasutasok pontja ne mint követelés, hanem mint kérelem állíttassanak fel.

A dandárparancsnok a pályaudvaron.

Déli 12 órakor még mindig nagy volt a tolongás a nagyvárad peronon, különösen a forgalmi hivatal helyisége előtt. Egyszer csak feltűnt az egybegyűlt közönség, vasutasok előtt Schlémüller Vilmos, 33-ik gyalog dandárnok, vezérőrnagy alakja.

A vezérőrnagy többször végig sétált az állomást minden kisértők nélkül teljes hosszában majd eltávozott.

Persze az egybegyűltek mindjárt találgatni kezdték a brigadéros otlétének okát s arra magyarázták, hogy a Nagyvárad felé jövő katonai vonatot várja. Délután azt is hírülhozták, hogy a dandárnok tudakozódott az üzletkezelőség, üzletvezetőség stb. felől, hogy hol van egyiknek s másának hivatalos helyisége, székhelye.

Pórnijárt felügyelők.

A kolozsvári üzletkezelőség két főhivatalnokát Pollák és Daw felügyelők majdnem drágán fizették meg, hogy az ottani vasutasokat engedékenységre akarták bírni. Az említett két felügyelő megjelent a kolozsvári vasúti altisztek körében s a nagyszámban megjelent altiszteket leszerelésre próbálták kapacitálni. A kísérlet nemcsak hogy eredménytelen maradt, hanem a két vasúti felügyelőnek menekülnie kellett.

A debreczeni műhelyben kimondták a sztrájkot.

A délutáni órákban érkezett híre, hogy a államvasutak debreczeni műhelyének munkásai csatlakoztak a sztrájkoló vasutasokhoz.

A sztrájkolók száma növekedik.

Amit előre jósltak, bekövetkezett. A már eddig sztrájkoló vasutasokhoz a debreczeni gépjavitó műhely munkásain kívül a tegnapi nap folyamán a budapesti jobb- és balparti üzletkezelőség, a dunaparti teherpályaudvar több száz akkordmunkása, az igazgatóság hivatalnokai karának egy része s a magyar államvasutak műhelyének összes alkalmazottai csatlakoztak, a mi még nagyobb ellenállásra tüzelte a sztrájkolókat.

Megszakadtak a béketárgyalások.

A sztrájkoló vasutasok gyűlést tartottak, melyen utasították a kebelbeli sztrájkbizottságot, hogy a tegnapi gyűlésen Szemányi Péter által előterjesztett s egyhangulag elfogadott pontokból semmit se engedjenek.

Az összes sztrájkolók ismétellen fogadalmat tettek, hogy követeléseikből semmit sem adnak fel s mindvégig kitartanak.

Ennek következtében a béketárgyalások megszakadtak s Vörös László nyug. államtitkár, ki a béketárgyalásokat kormány megbízásából eddig vezette, megbízatásáról lemondott.

A kormány Vörös helyett Dobieczy Sándor volt államvasuti üzletvezető, debreczeni országgyűlési képviselőt bízta meg, hogy a béketárgyalásokat tovább vezesse.

A sztrájk hatása.

A vasutasok sztrájkja percről-percetre mind érethetőbbé válik. Nemcsak a főváros lakossága az élelmi szerek hallatlan drágasága folytán színi a sztrájkot, hanem az ipar és

kereskedelem is. A külföld igen elvankeseredve, hogy gyári termékeit nem tudja behozni, viszont a belforgalom is pang. Ugyisint ha a sztrájk még tovább tart a gyárak is kénytelenek működésüket beszüntetni szén hiányában.

Különbben mint hirdik, a főváros lakossága annyira érzi már a sztrájk nyomasztó hatását hogy kitűzött időben a parlament elé akar vonulni a vasutasok követeléseinek teljesítését kérni, hogy ezáltal a rend helyreálljon.

Meddig vár Tisza?

Tisza István miniszterelnök úgy nyilatkozott, hogy ma estig vár, ez a legutóbbi terminus s ha addig a béke helyre nem áll s a vasutasok nem hagyják abban a sztrájkot, új embereket fogad az államvasutak szolgálatába.

Tisza Bécsben.

Késő délutáni órákban arról értesülünk telefonon, hogy délután 4 órakor Tisza István gróf miniszterelnök Bécsbe utazott ő Felségéhez, hogy a Felségtől mozgósítási parancsot kérjen a vasúti és táviró ezrednek és tartalékának számára.

Vasutasok segélyezése.

A sztrájkoló vasutasokhoz tegnap is érkezett segélyadomány, tízezer korona, amelyet a folyton permanenciában levő sztrájkbizottság a segélyre szoruló sztrájkoló vasutasok közt azonnal kioszt.

A csendőrség mozgósítása.

Ujabb az összes csendőrséget mozgósítja a kormány a sztrájkolók ellen. Az összes csendőrsők távirati parancsot kaptak, hogy az összes vasúti állomásokon járőrszolgálatot teljesítsenek. Amint az állomásra vonat érkezik, szállítsák fel a vasutasokat a szolgálat megkezdésére. A kik zavargást kezdenek, letartóztatják. Elvárnak látva részletes utasítással. A csendőrség Biharmegye összes állomásán készenlében van s várják a vonatokat.

Különbben minden állomáson teljes nyugalom van s a sztrájkolóknak nincsen szándékuk a rendet megzavarni.

Véres összehúzó.

Sopronban a mozdonyvezetők és a kalauzok közti véres összehúzás folyt le, amely sajnos, foltott képez a különben zavartalanul lefolyt sztrájk történetében.

Valami csekélységen összetűzött két csoport s indulatukban bottal, ököllel támadtak egymásra.

A harc rövid volt; eredménye az lett, hogy egy kalauzt véresre vertek s félholtan az utcza árkába dobták.

Sopronban az eset nagy feltűnést keltett. A vasutasok maguk sajnálják legjobban a most keltős buzdalommal igyekeznek azon, hogy maguk közt mindenféle rendzavarást megakadályozzanak.

A sineket rongálják.

Szolnokról jelentik:

Itt nagy elkeseredést keltett az a hír, hogy a katonai vonatok Budapestről megindultak.

Izgatottan tárgyalták ennek esetleges következményeit s kimondták, hogy a katonai vonatok közlekedését minden módon meg kell akadályozni.

Híre terjedt, hogy az állomás előtt a si-

neket megrongálták s így ha katonai vonat jönne is, az kénytelen volna a kisiklás megelőzése végett Szolnok előtt utját félbeszakítani.

Éjjeli távirataink.

Vörös László egyik újságíró előtt kijelentette, hogy békés megoldás alig várható.

A végső követelések.

A vasutasok végleg a következő pontokba foglalták követeléseiket:

1. A memorandumokba foglalt kívánalmak 24 óra alatt való teljesítése.
2. Közjegyző előtt írásba foglalt ígérete a kormánynak arra nézve, hogy a sztrájk miatt senkinek bántódása ne lehessen.
3. A szolgálali pragmatika május elején életbeléptetése.
4. Az országos szövetség egy hét alatti szervezése.

Mozgósítási tervek.

Nyíri honvédelmi miniszter hír szerint felhatalmazást kapott Bécsben a katonai mozgósításra.

Másrészt azt beszélnek, hogy ez még csak a kormány terve s hogy a vasutasok közül így 11 ezer tartalékost juris dikeium kötelezne szolgálatra.

Budapest, április 22. Bécsben katonai körökben komolyan foglalkoznak a magyar csapatok mozgósítási tervével.

A király azonban aggodalmaskodik, mert ez ismét milliókat emésztene föl s hosszú napok, sőt hetek telnének a forgalom ilyeneképen való helyreállításába.

A képviselőház ülése.

Budapest, ápr. 22.

A képviselőházban napirend előtt Rakovszky István kérdést intéz a sztrájk ügyében a miniszterelőkhöz.

Tisza István gróf kijelenti, hogy békés megoldásra már alig van remény, mert bár a kormány a végső engedékenységgel elment s a legutolsó pillanatig tartózkodik a radikális megoldástól, de a vasutasok makacssága végül is az erélyes közbelépésre provokálja a kormányt s kényszerítik az új munkaerők alkalmazására.

Hiszzen már a vasutasok a parlament jogkörébe csapnak s maguk akarják meghatározni a fizetésrendezés módját. A kormánynak pedig kötelessége az anarchiát megtörni.

Tisza beszéde után az ellenzékéről többen a kormányt vádolják a sztrájk elmérgesedéseért. Megérdemelné a kormány a vád alá helyezést. A parlamenti bizottság van hivatva az ügyben határozni. Követelik, hogy Vörös László számoljon be a békeltetésekről.

Az elnök szünetet rendel.

Szünet után Lengyel Zoltán kérde a kormányelnököt, hogy van-e arról a riasszó hírekről tudomása, melyek a szolnoki hid felrobantásáról terjedtek el.

— Erre biztatja őket?

— Lázító!

Lengyel felvilágosítást kér, hogy módjukban áll-e a vasutasoknak ily módon utját vágni a közlekedésnek.

Tisza miniszterelnök a katonaságra hivatkozott.

Ezután a megyei tisztviselők fizetésrendezéséről részleteiben is megszavazták s az elnök indítványozza, hogy legközelebb *hétfőn* tartssanak ülést.

Rakovsky ellenzi, tekintettel a sztrájkra, a ház elspolását.

Tisza éppen ezért tartja szükségesnek a szünetet, hogy a kormány intézkedési időt nyerjen.

Nessi Pál nem szabad a sztrájk idején a parlamentnek szünetelnie. A parlament felelős a mikor közel 100.000 ember sorsa forog kockán.

Perczel elnök bejelenti, hogy 20 képviselő zárt ülésért kért.

Zárt ülésben azután elfogadták az elnök indítványát s így a képviselőház legközelebbi ülését *hétfőn* tartja.

Ejjelel 1 órai táviratunk.

Budapest, április 22. (Saját tud. táv.) A béketárgyalások a *késő esti órákig* folytak. **Vörös László** este 10 órakor azzal távozott, hogy ha visszatér *békét hoz, ellenkező esetben nem történt megállapodás a kormánnyal.*

Budapest, április 22. (Saját tud. táv.) Ha az éj folyamán a béke létre nem jön, holnap a kormány a végső eszközökhöz nyúl. Végleges elbocsátás és új munkaerők alkalmazása az első lépés. A mozgósítás a második.

Budapest, április 22. (Saját tud. táv.) **Mozgósítással tízenegyezer tartalékos vasutat kényszeríthetnek szolgálattételre.**

Budapest, április 22. (Saj. tud. táv.) *A mozgósítás azonban fölülte költséges s alig vezethet célhoz, mert több napokat vess igénybe.*

Bécs, április 22. (Saj. tud. táv.) *Altitólag a mozgósítást elrendelő királyi kézirat a kormány kezében van s az éj folyamán, ha béke nem jön létre, nyilvánosságra hozzák.*

Szabóné gyilkosai.

— *Szenzációs leleplezések.* —
Saját tudósítónktól.

A füzes-utcai gyilkosság rejtélyébe a nyomozás váratlanul meglepő világosságot vetett. Két marczona arcú, tagbaszakadt testvérrel kipattant az alávaló vérbűn gyalázatossága s ma már újabb borzalmas bűncselekmények gyanuja nehezedik rájuk.

E félelmetes gazemberek típusai az öröklött, lelkük fenekéig megromlott gyilkosoknak. Ösztönszerűen él bennük a bűn, s félelmes hajlamukat öntudatosan fejlesztik és érvényesítik. Ezek az emberek a Lombrosó alakjai. Egész familiájuk erkölcsileg züllött s e két fiuban érvényre jutott a rablógyilkos minden jellemző tulajdonságával. Testileg erősen fejlődött, lelkileg romlott cinikus gazemberek.

Tegnap számunkban megírtuk, hogy a rendőrség körültekintő nyomozása kézrekerítette **Szabó Lajosné** gyilkosait. Maga a letartóztatás megdöbbentő szenzáció volt **Finta Sándor** és **István** ismert nagyváradi fiúk a tettesek.

Ujabb leleplezések.

A szembesítés megerősítette a gyanút s a cinikus gazemberek tagadása megtört, s a vallatás folyamán a következőket derítette ki a rendőrség:

Finta Sándor felfüggesztett vasuti gyakoronok és füstvére **István** szobrász személyesen ismerték **Szabó Lajosné** és részint nővérüktől tudták, s részben maguk is biztosra vették, hogy az asszonynál pénz van.

Közösen megállapodtak s két napon át tartott megbeszélésük alapján elhatározták, hogy az asszonyt felakasztják és kirabolják. Alávaló tervüket már kedden este végre akarták hajtani és egy óráig várazkodtak kedvező pillanatra **Szabóné** lakása előtt, mintán azonban a közeli vendéglőben akkor nagyon sokan voltak, másnapra szerdára halasztották a büntény végrehajtását.

Végre is hajtották azt olyképpen, hogy a lakásukról a kamrából magukkal hozott kötéllel szerdán este félhatóra tájt **Szabó Istvánné** felakasztották a szoba ablakának kinyuló vasára. A kötél azonban gyöngye volt és a test sulya alatt elszakadt. Ekkor az eszméletlenül a földön fekvő asszonynak zubbonyát és fűzőjét felszakították és kétszer balmellébe dőttek. Abban a biztos hitben, hogy áldozatuk kiszenvedett paplant és párnákat dobtak a vélt bolttestre, ezt megelőzőleg azonban föléből kiszedték a függőt ujjáról lehúzták egyetlen gyűrűjét és a zsebében volt összes pénzt tárczástól kivették.

Azután egyikük a Füzes utcán a másik pedig a Szt. Anna utcán át távozva haza mentek és hogy minden gyanúnak elejét vegyék, kártyázni kezdtek, sőt a szomszédokat is meghívták barátságos kártyázásra. **Sándor** éjszaka még mulatni is ment.

Másnap azután igyekeztek a rablott pénzt és ékszeret alkalmas helyen elrejtetni.

Kimentek a nagytetűbe, a hol **Sárpatki Hadadi** Erzsébet sírköve alá dugták a gyűrűt és fűzőket. Itt a rendőrség emberei ma meg is lelték. Azt, hogy a rablott pénzt hova tették, még egyelőre elhallgatják, de hihetőleg a pénz is hamarosan megkerül már most.

Ez a tökéletesen kiderített tényállás, a melyek a két bandita vallomásaival meg is erősített.

Kiegészítésül közli a rendőri sajtóiroda, hogy **Finta István** tegnap délben szembesítették áldozatával, aki a másik gyilkosára is rögtön ráismeri.

A két gazember nővérével együttesen szigoru zár alatt van azért is, mert a rendőrségnek alapos a gyanuja arra nézve, hogy a *szalontai rablógyilkosság elkövetői is ők voltak.*

A rendőrség távirati értesítésére a szalontai csendőrség parancsnoka ma már be is jött, és nagyon elősegíti a rendőrség újabb felfedéseinek valóságát. Hogy eme előbbi sötét büntény ma még teljesen ki nem volt deríthető, annak legfőként a vasuti közlekedés szünetelése az oka, mert a terhelő tanúk, akik ezt a veszedelmes 3 testvért Szalontán látták csak szekerem holnap jöhetnek be, és így holnap fog megtörténni az annyira fontos szembesítés is.

A gyilkosok.

A rendőrség fogházában három **Finta** testvér ül. **Finta Sándor** az elcsapott vasuti tiszt-

viselő, **Szabóné** gyilkosa és bűntársai **István** a szobrász öcsöce és **Róza** a züllött-utcai lány **Mindháromjuk** erős, csontos, fejlődött egyének.

Sándor tervszerűen évek óta folytathatta üzemeit, mert foglalkozás nélkül kóborolt ország-szerte s ennek dacára folytonosan költekezett.

Testvérei, különösen nőtestvérei, a kik züllött egzisztenciák segítői lehettek, akik alkalmas alakokat kerestek zsarolásra, kifosztásra, **Finta Sándor**, a bátyjuk kellő időben azután megjelent a terv végrehajtója képpen.

Ily módon minden képpen ellenük tanuskodik a szalontai gyilkosság borzalmas részletei is. Ellenük vall, hogy abban az időben **Finta Sándor** tényleg járt Szalontán kevéssel az előtt pedig **Róza** tartózkodott ott.

A rendőrség gyanuja tehát nem alaptalan s a legnagyobb várakozással nézhetünk a vizsgálata folytatása elé. Nem lehetetlen, hogy a rejtélyekről lehel a lepel s e félelmes gyilkosok megérdemelt büntetésük elől nem szabadulhatnak.

A keletázsiai háború.

A vasuti sztrájk miatt pár napig az orosz-japán háború dolga is háttérbe szorult. A lapok a táviratokra és a telefonra lévén utalva, a harcztér jelentéktelenebb hírei nem juthattak el hozzánk.

Csak most kapjuk táviratilag a következő legújabb híreket.

Japán tiszték agyonlövétése.

Pétervár, április 22. (Saját tud. távirata.) Két japán tiszt polgári ruhába öltözve, átkelt az Amuron s a szibériai vasutat valamely fontosabb ponton meg akarta rongálni. A tisztet az orosz hatóságok felismerték, elfogták s hadbírószág elé állították, mely mindkettejüket azonnal agyonlövette.

A czár a harcztéren.

Pétervár, április 22. A czár azt az akaratát nyilvánította, hogy személyes jelenlétével akarja katonáit győzelemre vinni s ezért a harcztérre utazik. Környezete le akarja beszélni a végzetessé válható utról, mindeddig sikertelenül. A czár megmaradt elhatározása mellett.

Kuropatkin beteg.

Mukden, április 22. **Kuropatkin** tábornok hirtelen megbetegedett s most ágyban fekszik. Orvosai remélik, hogy mielőbb felgyógyul.

Elgurult rubelek.

Szentpétervár, április 22. Hiteles kimutatások szerint a háború eddig Oroszországnak 92 és félmillió rubeljébe került; ebbe az összegbe nincsenek beleszámítva az előzetes kiadások, melyek a háború kitöréséig szinten milliókra rugtak.

Százszázöldi ütközet.

Szentpétervár, április 22. **Vidua** mellett az orosz és a japán hadsereg összefutott. Az ütközetről a részletek hiányoznak.

UJDONSAGOK.

Vinkler püspök üdvözlése.

A nagyváradi lat. szertartású székeskapitán kimagasló disze: **Vinkler József** vál. püspök e hónap elején tartotta gyémántmiséjét.

Az áldott lelkű, apostoli jósaú főpap ezen ünnepén a város egész polgársága hála-
san emlékezett meg bizonyára azokról a sok
jótékony intézményekről és adományokról, a
melyek egy hosszú életen keresztül **Vinkler**
József nevéhez fűződnek.

Az ünnepelt kegyes életű főpap pedig visz-
szavonulva minden ünnepelés elől s fejedelmi
jótékonytágot gyakorolva csendes magányában
ülte meg ezen ritka alkalmat s hálaát adott a
Mindenhatóknak, [hogy kegyelmével elérsz-
totta.

Nagyvárad város tanácsa azonban meg-
találta az útját, hogy a gyémántmise alkalmá-
ból a város egyetlen díszpolgára iránt érzett
tisztelőnek, szeretetének és hódolatának kife-
jezését adjon.

Mivel az agg főpap minden ünnepelést, kül-
döttségek fogadásának mellőzését óhajtotta, a
tanács nevében **Rimler** Károly polgármester
tegnapelőtt tisztelgett **Vinkler** József püspök-
nél s a következő tiszteletdíjat nyújtotta át:

Méltóságos Püspök Ur!

Nagyvárad díszpolgára!

A Mindenható ritka kegyelméből elérte
Méltóságod azt a nagy áldást, hogy hatvan évet
tölthetett az Oltár szolgálatában s a jótékony-
ságnak a szentírás szerint való gyakorlásában.
Teljes szellemi és testi erőben érte meg Méltó-
ságod azon nap hatvanadik évfordulóját, amely
napon az Isten szolgálatába lépett. Ez idő alatt
az emberi nyomor és szenvedések enyhítéséről
beszélnek Méltóságod apostoli cselekedeti, szó-
laak a mentőházak, nevelő intézetek s a meg-
mentett lelkek hálaadó fohásza.

Egy emberöltő nagyszabású eucharisztikus
működése néz Méltóságod szelíd lelkére, aki ju-
talmát egyedül Istenben kereste s bizonyára
megtalálta. A nagy polgári erények aranyszívű
főpapjának, díszpolgárunknak, gyémántmiséjéhez
örömmel járul Nagyvárad város tanácsa a maga
elismerésével, hálaájával s hódolatával s igaz
szívvel kéri az eget Urát, hogy hosszú életének
e megérdemelt ünnepején áldja meg boldog-
sággal, mi pedig kérjük, hogy ne vonja meg
tőlünk azt a szeretetet, amely Méltóságodban,
a Krisztusi erények főtartójában lakozik és él.

Nagyvárad város tanácsának 1904. évi áp-
rilis hó 6-ik napján tartott üléséből.

Rimler Károly,
polgármester.

TAJÉKOZTATO.

Április 24. A Nemzeti kaszinó közgyűlése d. u. 4 órakor.
Április 24. közlegelő birtokosok közgyűlése d. e. 10 óra-
kor a város házában.

* **Elhalasztott esküvő.** Amit már
tegnap jeleztünk, bekövetkezett. — az
Echerolles—Podmaniczky esküvőt a
vasúti forgalom szünetelése miatt el kel-
lett halasztani. Mihelyest azonban a for-
galom megkezdődik, hogy a menyasz-
szony apja és a többi rokonság meg-
érkezhetik, azonnal megtartják — talán
vasárnap vagy hétfőn, a lehetőség sze-
rint. Az esketés a székesegyházban fog
végbemenni s maga **Semrecsányi** Pál
püspök tartja.

* **Nyári zivatar.** Pár nap óta pompás, ve-
rőfényes tavaszi idő van; tegnap különösen
meleg volt a déli órákban. Délután 4 óra táj-
ban sűrű fekete felhők közeledtek nyugatról s
csakhamar erős zápor tört ki villámlásokkal.

Mint értesülünk, a villám több helyen leütött a
város területén. Így a **várad-velencei görög**
keleti román templom toronyáról az egyik óra-
lapot csapta le a villám, továbbá a Braun
Mór üzlete mellett levő villamos transformátor
ládába is becsapott s áramkiégést okoz-
zott. A lámpák kialudtak. A tűzoltók kivonul-
tak, de dolguk nem akadt. Nagyobb baj nem
történt, de az áramvesztés révén némi kára
van a villamos-telepnek.

* **Emelik a husárát.** Nagyvárad eddig is a
legdrágább városok közé tartozott, a piacot
a többi között a rendezetlen állapot folytán
üzött elővásárlás is nagyon megrágtja. A gaz-
dasszonyokat most az a híresztelés riasztotta
meg, hogy a nagyvárad mézárások emelik a
husárát, s nem sokára többet kel fizetni Nagy-
váradon a husért, mint a fővárosban.

* **Levélforgalom kocspostával.** A vasúti
sztrájk miatt fenakadt postaforgalmat részben
kocspostával kísérik meg pótolni. Tegnap már
öt postakocsi indult Nagyváradról, még pedig
egy a Budapest felé szóló leveleket Biharig
szállítja, egy az Erdélybe címzett leveleket
Mező-Telegdig, a haradik Erőhályfalva, a
negyedik Vaskóh felé. A kocsi-posta felváltá-
sokkal Budapestig, Kolozsvárig közlekedik s
csupán levél, ajánlott és pénzforgalmat köz-
veit.

* **Van elég szén.** Pár nappal ezelőtt azt
irtuk, hogy ha a vasutasok sztrájkja sokáig tart,
értesülünk szerint nem lesz elég szénkészlet
a városi vízvezeték és villamos telepen s beáll
a veszedelem. Ezen hírtünk már minden féle
alakban igyekeztek megczáfolni. Mi a hírt egyik
tekintélyes vasúti tisztől kaptuk s annál inkább
hitelt kellett adnunk e hírnak, mert nem régen,
még a városházán is főtitkarságok kifogásolták
a szénszállítás módját, mert pár napi szállí-
tási késedelem szénsükséget okozna. Egy új
szénraktár építését pedig alig egy hónappal
ezelőtt jelentette be a főjegyző, mint megvaló-
sítandó szükségletet, azon az értekezleten, ahol
a 200,000 korona tulkiadást nyilvánosságra
hozta. A vasúti vágányt is azért vezetik be a
telepre, hogy minél könnyebb legyen a szén-
szállítás. Különben ismételve örömmel vesszük
tudomásul, hogy van elég szén a két telepen.

* **A póttartalékosok bánata.** A hadügymi-
niszternek a napokban kiadott távirati rende-
lete, mely szerint az összes rendkívüli szolgál-
lattételre immár három hónapja bevonult póttar-
talékosok e hó 23-ra szabadságot adnak, nagy örömet keltett a szegény erztárszervezetek
között mindenik előkereste a raktárba tett
»cizvil« ruhákat, a melyek ugyan sokszor né-
hány nem egészen fehérneműből állanak, de
sokkal kedvesebbek a legsnájdigabb mundérnál.
Tegnap reggel már abban a reményben rukkoltak
ki, hogy utoljára kiált nekik »Gewehr
heraus«-t az űrség. Mire azonban hazajöttek
szomorú hírt tudtak velük a tiszték: nem
mehetnek haza a vasutasok sztrájkja miatt. A
kincstár ugyanis köteles a hazautazókat uti-
költséggel ellátni. Ha azonban nincs vasut-
gyalogos utiköltséget kellene nekik adni, ami
annyival többet kerülne (néhány Budapestre
menne) hogy még két hétig visszatartják őket,
akkor is kevesebbe kerülne a kincstárnak. Így
hát most senki sem várja türelmetlenebbül a
sztrájk végét, mint a szegény póttartalé-
kosok.

* **Jön-e posta?** Telefonon azt is jelentet-
ték, hogy Budapestről indítottak egy kocsi
Nagyvárad felé, mely leveleket hoz s ha még

lehet, újságokat is, hogy a levél-postai forgalom
ne akadjon fel. Persze, akik megtudták, siettek
ki a vasúthoz s mohón várták a vonat érke-
zését, mely 7 órára volt téve.

* **A sorozás Nagyváradon.** A múlt évben
az ex-lex miatt elmaradt katonai ujonczozás
tudvalevőleg elmaradt. A sorozást a múlt év
heiyett márciusban megtartották az ország
nagy részében, de Nagyváradon még ezután, a
jövő héten ejtik meg a múlt évi sorozást. Áp-
rilis 26-án az 1882. évben született I. korosz-
tálybeliek megvizsgálásával kezdik meg az
ujonczozást s 27-én az 1881-ben született II.
korosztálybeliek, 28-án az 1880-ban született
III. korosztálybeliek s április 29-én pedig az
idegen illetőségű hadkötelesek kerülnek sor alá,

* **Képkiallítás Nagyváradon.** A négy évvel
ezelőtt oly fényes sikerrel rendezett képkialli-
tás fog az idén megújulni Nagyváradon. Dr.
Radó Ignác, a Szigligeti-társaság művészeti
bizottságának elnöke ma, szombat délután 4
óra ra hívta össze a bizottság tagjait s a lapok
képviselőit a városháza bizottsági termében
tartandó értekezletre.

* **A n. m. magyar kir. belügyminiszter**
urnak a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó
legújabb határozata folytán a **filléres takarékos**
és **segélyszövetkezetbe** a befizetések ezantul
vasárnap d. e. helyett **kedden** délután 3—5
óráig teljesítendők.

* **Halálozás.** Városunk egyik volt jómódu,
de később elszegényedett derék polgárának el-
hunytáról értesülünk. **Simon** Szilárd, egykor
gazdag kereskedő hunyt el tegnapelőtt, 63 éves
korában, hosszas szenvedés után. Temetése ma
délután 3 órakor lesz a Hármass-utca 10. sz.
gyász háztól. Az elhunyt fia, **Simon** Szilárd,
névőre **Alexandrina**, özv. **Bránya Gergelyné**, en-
nek leánya **Bránya Alexandrina** és kiterjedt ro-
konság gyászolja.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR:

Szombat: Fauszt.

Vasárnap: d. u. Ingyenélők este Bajusz.

Holnap vasárnap két előadás d. u.
félhelyárakkal Ingyenélők népsziumű 3 felvo-
násbau. A főbb szerepeket Feledi B. Horváth
K. Szarvasi S. E. Kovács Mariska, Benkő Jo-
lán, Tihanyi M. Tóth Elek és Deési Alfréd ját-
szák. Este rendes helyárakkal a Bajusz, Verő
György dalos játéka kerül színre, a következő
szereposztásban: Matilde: Feledi B. O. tó gróf:
Rédey J. Rosette: Szabó Irma a többi szerep-
lők mind maradaak. Hétfőn 25-én Mendelényi
»Komandó« című vígjátékának bemutatója lesz,
melyről a próbák javában folynak s a főbb
szerepeket Tóth Elek, E. Kovács Mariska, Ré-
dey S. Krasznay A., Agnelli I. Tihanyi M. Verő
Janka és Koháry játszák. A darabot Krasznay
rendezi.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 198.

Bérletszám 178. (páros)

Ma, szombaton 1904. április 23-án:

Fauszt.

Opera

HELYARAK: Nagypáholy 14 korona. Elsőszinti és első
emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor.
Zsélye 3 kor. Kőrszék 2 kor. 40 fill. Támlásszék, 2 kor.

Erkölyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkölyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy * földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre válthatók a színház jobb oldalán, a bér házzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnás 7 órákor.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3. órától előre válthatók.

Holnap, vasárnap április 24-éi

Délután 3 órákor félhelyárral:

Ingyenélők.

Színmű.

Este 7^{1/2} órákor rendes helyárral:

Bajusz.

Daljáték.

NYILTÉR.

Kávéház megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, miszerint Kosuth Lajos-utcában (Füchsl-palota) levő

BIHAR-kávéházat

átvettem és azt ma, f. hó 23-án, szombaton, **Pócsi Laci** hegedűművész közreműködésével ünnepélyesen megnyitom.

Hivatkozva ezen a téren szerzett tapasztalataimra, törekvésem lesz t. vendégeimnek kitűnő kávéházi italokat mérsekelt árban adni s az összes fővárosi, külföldi és vidéki lapok rendelkezésre állanak.

Pontos és figyelmes kiszolgálás. Hideg buffet.

— Mindennap zeneestély. —

Holnap, vasárnap délután 4—7-ig **uzsonna-zene.**

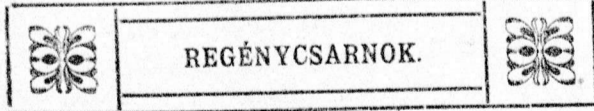
Midőn ezt a n. é. közönség szives tudomására adom, azon alázatos kérelemmel fordulok a n. é. közönséghez, miszerint ezen vállalatomban pártfogolni kegyeskédjek.

Számos látogatásért esedezik

mély tisztelettel:

PERL A. FRIGYES,

kávész.

REGÉNYCSARNOK.

A tenger alatt.

— Kalandos regény. —

109

(Megjelent a Strand Magazine 1902. évfolyamában.)

Irtá: Max Pemberton.

— Oh, miss Ruth, — feleltem boldogan, — ahol ön van, ott sincsen kőd, csak napos verőfény, adná Isten, hogy úgy legyen, amint mondja; s bár együt szolgálhatnánk minél előbb . . . ne csak azon a szigeten, hanem . . . hanem az egész életen át — mindenütt! . . .

Az utóbbi szavakat már oly halkán mondtam, hogy szinte magam s m. hallottam. Lehet, hogy miss Ruth sem hallotta; de bizonyos, hogy kitalálta, mert reám mosolygott és nem felelt.

Aztán sokáig hallgattunk mind a ketten s az egész terrasszon senki sem szólt mind addig, míg a hasadó hajnal fénye föl nem villant keleten . . . Hirtelen támadt a világosság, mint a tropikus vidéken mindenütt; de nekünk örökkévalóság volt ez a pár pillanat is, mert a sötétség volt a romlás és a veszedelem, a világosság pedig az élet és szabadulás . . .

Es amint a szárazület homálya egyre ozladozott, a világosság pedig szétáradt a tengeren, látni kezdtek, hogy nem csak az éjszakának, hanem a mi megpróbáltatásainknak is vége van; s akik férfiak ott állottunk a sziklán, mindnyájan lekaptuk fejünkről a szipkát s térdre bukván, egy szívvel, egy ajakkal rákezdtek a bála-adó könyörgést:

— Dicsérjük az urat!

* * *

A yacht nem volt sehol, — Czerny megszökött! Mikor látta, hogy az éjjeli támadás sikertelen, félteni kezdte a saját bőrét és gyáván cserbe hagyta kalózeit. Valószínű, hogy a zsi-ványok mikor véres fejjel visszakergették őket a zátonyról, meg is támadták a yachját, amelyen biztos révbe, vagy legalább emberlaktá vidékre menekülhettek . . . s akkor hallottuk az ágyúlövéseket és puskaropogást.

Czerny tehát elment. De kérdés, hogy a mi sorsunk javult-e ezzel? . . . A banditáknak, akiket itt hagyott, most már csak az az egy út-jok lehetett a szabadulásra, ha minket le tudnak győzni és elfoglalhatják a sziklát. S ha nincs más útjuk, — kérdés, hogy nem kockázataink-e mindent, hogy erre az utra rálépjünk? . . . Kint, a tengeren, az éhhalál fenyegette őket s képzeltető-e, hogy gyáván bele-nyugszanak ebbe a szörnyű sorasz, holott az utolsó kísérlet, a halált megvető, vakmerő támadás még sikerrel járhat? . . . Vagy, ha nem is, minden esetben könyebben és gyorsabban végez, mint a bosszú és kínos éhhalál? . . .

— Fiúk! — szóltam végre fölcsozdva a meglepetésből, — a történetnek immár a végére jutottunk. Nekünk nincs semmi bajunk azokkal a szegény ördögökkel és nekik sincs bajuk velünk, — de tudom, hogy mégis talál-nak okot, amellyel belétek köthessenek. Mi nem segíthetünk rajtuk, ők sem mi rajtuk. De bántani se fogjuk őket, ameddig ők nem hábor-gatnak bennünket.

Aztán sokáig néztük a kétségbeesett ha-ramiákat, amint czéltalanul eveznek ide-oda a tengeren. Hol eltűntek a szirtek mögött, hol ismét előbukkantak és felénk tartottak; de se puskát nem emeltek ráuk, se nem fenye-gőztek. Végre valamennyien összeverődtek és lassan egy tömegben eveztek a zátonyok felé . . . A legelső csónakban egyikük evezőre kötött vitorlarongyot lobogtatott s mialatt közeledtek, könyörgőve, szeliden kiabáltak föl hozzánk.

— No, ezek békességet akarnak — szó-lalt meg Bligh Péter — ami fölülte igen szo-moru dolog. Szegény boldogult apám azt szokta mondani: »Előbb vágd fejbe s csak aztán állj szóba velük!« ami igen okos beszéd vala.

— Csak az a kár, Péter — feleltem tré-fásan — hogy az ön szegény boldogult apja most nincsen itt. Pedig ezek a szegény embe-rek ugyancsak rászorulnának az öreg úr batát-ságos ökleire . . .

Ezen aztán mindnyájan nevettek, bár Pé-ternek igaza volt, mert nagyon is veszedelmes lehetett szóbaállni a haramiákkal, akik talán épen akkor ütöttek volna rajtuk, mikor leg-jobb szívükből akarrak volna segíteni rajtuk.

— Ezek most nagyon éhesek — szól az öreg Clair-de-Lunne — és a gyomor mindenre ráviszi az embert. Jó lesz vigyázni, Begg kapitány, mert könnyen megadhatja jószívűségének az árát.

— En meg nem félek tőlük — mondta most doktor Gray — sőt most már nem is gyűlölöm őket, mert szerencsétlenek . . . Mindnyájan emberek vagyunk s kötelességünk sze-retni a felebarátainkat, mihelyt veszedelembe jutottak.

(Folyt. köv.)

Értéktőzsde

Budapest, ápril. 22.

Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.
Rimamurányi	488.
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	
Wagon-kölcsön	

Határidők.

Budapest, ápril. 22.

Buza áprilisra	7.86
Buza október	7.56
Tengeri	6.36
Rozs okt.	6.3
Zab ápr.	6.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok.

budapesti áru- és értéktőzsden 1904. ápril. 22-én

Magyar aranyjáradék 4%	118.35
Magyar koronajáradék	97.95
Magyar vasuti kölcson aranyban 4 1/2%	89.60
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.50
Italmérségi jog megváltási kötvény	98.50
Horváth szlavin földterhermentesítési kötvény	209.50
Magyar nyereségy-sorsjegy-kölcson	1.62
Tizsaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcson	99.60
Osztrák járadék papirban	100.25
Osztrák járadék papirban	919.30
Osztrák járadék aranyban	99.45
Osztrák korona járadék	1.52
Osztrák államsorsjegyek	11.05
Osztrák magyar bank részvény	758.50
Magyar hitelbankrészvény	6.12
Osztrák hitelintézet részvény	641.50
Párisi vista	19.05
29 frankos arany (Napoleon'dor)	117.17
Németbirodalmi márka	239.42
Londoni vista	35.35
20 márkás arany	33.43

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

3180—3181.

1904.

Hirdetmény.

A III. oszt. kereseti adó, bányaadó és nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójára vonatkozó kiszámítási javaslatokat tartalmazó lajstromok közzéttele és az adókiivetés körüli eljárás tárgyában.

Az 1903. év május óta keltekezett III. oszt. kereseti adó alá tartozó haszonhajtó foglalkozásokról szerkesztett és az adókiivető bizottság elé terjesztendő adókiszámítási javaslatokat kitüntető lajstrom 8 napra a városbá-zárnál

az I. kerület: Olaszvárosrészbellekre néve a 21. sz.,

a II. ker. Újváros és Külvárosvárosrészbellekre néve a 15. sz.,

a III. ker. Városliget, Veleence, Csillagváros és H. gyökösrészbellekre néve a 26. sz. szobában kiéteztvén, azokat mindenki megtekintheti s az öt vagy másokat illető adójavaslatokra néve észrevételeit megteheti, ezen észrevételek a fenti határidő alatt írásban a m. kir. pénzügyigazgatóságnál, utóbb az adókiivető bizottságban — melynek tárgyalásairól az adó-zók küön hirdetmény ujjan tudósítatnak — terjeszthetők elő.

Az adókiivető bizottság ülésai nyilvánosak lévén, ott minden adózó megjelenhetik. (I. 1883. XLIV. t.-cz. 24. §)

Az adókiivető bizottság a kitűzött sorrend szerint megvizsgálja az adózók bevallását és a kir. pénzügyigazgatóság által készített adókiszámítási javaslatokat s tekintettel az illető adózó vagy mások, vagy pedig a kincstári képviselő által tett észrevételekre s egyéb rendelkezéseire álló adatokra, megállapítja minden egyes adókötelezettség adóösszegét, azt még az ülés folyama alatt az illető adólajstromban bejegyezteti és ebellel végzését kihirdeti.

Az adókiivető bizottság végzése kihirdetve, az érdekelt adókötelezettség fétnek jogában áll az ülés folyama alatt elő szóval az iránt nyilatkozni, kivanja-e az ügyet és ha igen, mely indokból fogva a felszólamlási bizottsághoz feleltetni.

Az adókiivető bizottság végzése kihirdetve, az érdekelt adókötelezettség fétnek jogában áll az ülés folyama alatt elő szóval az iránt nyilatkozni, kivanja-e az ügyet és ha igen, mely indokból fogva a felszólamlási bizottsághoz feleltetni.

Az adókiivető bizottság végzése kihirdetve, az érdekelt adókötelezettség fétnek jogában áll az ülés folyama alatt elő szóval az iránt nyilatkozni, kivanja-e az ügyet és ha igen, mely indokból fogva a felszólamlási bizottsághoz feleltetni.

Hason nyilatkozatra van jogosítva a jelenlevő adókötelesek bármelyike és pedig nem csak a saját, hanem más adójára nézve is, ha a bizottság által hozott végzés eredményében aránytalanságot vél bebizonyíthatni, akár saját magára, akár másra kivett adótételre nézve.

A felelősség indokainak írásban kifejtésére a tárgyalásnál jelenlevő felelősségek a kihirdetéstől számított nyolcz napi határidő adatik.

Az az adózó, a ki az adókövető bizottság ülésében, akkor, midőn adóügye tárgyalatott, jelen nem volt, a bizottság végzése elleni felelősséget az illető ülés folyama alatt megrovott adósok névjegyzékének a bizottság tárgyalásainak helyiségei szolgálat ház kapujára való kifüggesztésétől számítva 15 nap alatt a pénzügyigazgatóságnál adhatja be.

Oly esetben, midőn az adókövető bizottság a m. kir. pénzügyigazgatóság által javaslatba hozott adótétel felemelését határozta, erről az illető adózót, ha a határozat kihirdetésénél jelen nem lenne, írásbeli végzéssel külön értesíti oly hozzáadással, hogy ha e végzést felelősségre kívánja, az abbéli felszólamlás írásban a végzés kézbesítésétől számított 8 nap alatt az adóügyi előadónál, vagy helyettesénél vevény mellett beuyjtható.

Ellenben azok az adózók, kik abban a közlésben (városban), melynek adóajstromában adójuk kivétel, nem laknak és az ülésben jelen nem voltak, a hozott határozatról írásban értesítetnek s fellebezéseiket a végzés vételtől számított 15 nap alatt nyujthatják be a pénzügyigazgatóságnál.

A fellebezés a kivett adónak behajtását nem gátolja, amennyiben azonban a fellebezés tárgyát képező adóösszege, a múlt évre kivettétnél nagyobb, a fellebezés a két összeg közötti különbözetre nézve birtokon belüli törénthetik.

Az adóköteles fél a felszólamlási bizottságnak határozata ellen szóval vagy írásban panaszt emelhet.

A panasz a felszólamlási bizottság határozatának kézbesítésétől számított 15 nap alatt a kir. pénzügyigazgatóságnál adandó be s felvette a magyar kir. közigazgatási bíróság határoz.

A panasznak halasztó hatálya nincs (1883 évi XLIV. t.-cz. 34. §.)

Nagyvárad, 1904. április 21.

Városi adóhivatal.

3180—3181|1904. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. pénzügyigazgatóság 28025 és 29264|1904. II. számú intézkedésével a Nagyvárad városi 1903. évi május havától keltezett új üzletek III. o. kereseti adóinak, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok 1903. adójának tárgyalási határnapjául a folyó évi május hó 2, 3, 4, 5 és 6 napjai állapítottak meg akként, hogy: május 2- és 3-án az Olaszok, május 3-, 4- és 5-én az Ujváros és Külvárosiak, május 6-án Váralja, Velence, Csillagváros és Hegyközségiek vétetnek tárgyalás alá.

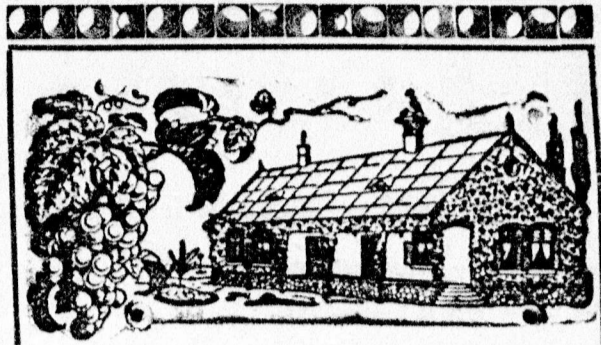
A vonatkozó kereseti adó kiszámítási javaslatok a városi adóhivatalnál az I. olaszok kerületbeliekre nézve a 21. számú, a II. ujvárosi kerületbeliekre nézve a 15-ik számú, és a III. velencei kerületbeliekre nézve a 26. számú szobában április 23-tól 30-ig 8 napi szemlére kitétetek, ahol a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Miről az érdekelteket értesitem azzal, hogy a tárgyalás a Széchenyi-téri régi városház nagytermében fognak megtartatni, a hol minden adóköteles érdekei megvédése céljából a fenti helyen és időben személyesen megjelenhet, vagy kellő bolyeggel ellátott meghatalmazással mást megjelenésre megbizhat. A meg

nem jelenés azonban az adó megállapítását nem akadályozza.

Városi adóhivataltól Nagyvárad, 1904. évi április 21-én.

Lukács Ödön,
adó- és pénzügyi tanácsos.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé
kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem mindenszőlőfaj alkalmas, bár mind kuszó természetűmert nagyobbbrézre ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem égték el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekb disze, anélkül, hogy legkevésbébb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legbálatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismeretelésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetük meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja

C z i m :
Ermelléki első szőlőoltványtelep
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-uteza 3. szám

Művek

folyóiratok, hirlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfeljek,

számlák, falragaszok,
báti meghívók,
tánczrendek, átlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.

Gyár: NYERGES-ÚJFALU (Esztergom m.) Sörgőnczim: Eternit Budapest. Telefon 12--92. Gyár: VÖCKLABRUCK (Felső-Austria)

ETERNIT-PALA

AZ BESZT-CZEMENT-PALA

HATSCHEK LAJOS SZAB.

Elpusztíthatatlan, könnyű, tetszetős, olcsó és tűzálló tető-fedőanyag.

ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 33.

924 Elsőrangú referenciák. — Jótállás. — Evi gyártás 1500 kocsi rakomány. — Kérjen ismertetést.

Visszamaradt újságpapír
 jutányos áron kapható a
„Tiszántúl” kiadóhivatalában.

TELEFON: Iroda 67.
 Gyártelep 465.

TELEFON: Iroda 67.
 Gyártelep 465.

Cementárugyár, betonépítési, csatornázási és aszfaltiparvállalat

ROSENBERG IZSÓ

Iroda:
 Kossuth Lajos-utca 3.

Nagyvárad.

Gyártelep:
 Kertutca 10. szám.

Elvállal mindennemű betonépítési, csatornázási, aszfaltozási, gránit- és márványterazzo munkálatokat.

Betonmunkálatok: védgát, fal- és gépalapzatok, me-
 denczék, járdák, csatornák, szökő-
 kutak, zsilipek, hidak és átérsek o o o o o

Cementárugyártás: Egyszerű és színes cemenlapok,
 csatornacsövek, lépcsők, fedla-
 pok, esővizfolyókák, fürdőkádak, szarvasmarha jászolok,
 mindenféle műkövek. o o o o o o o o o

Gránit és márvány egyszerű és diszes kivitelben.

Terazzo-munkálatok: Szabad, sodronybetétek,
 repedésmentes módszer

Aszfaltozások: Kapualjak, udvarok, pinczék, járdák
 aszfaltozása. o o o o o

Elszigetelések aszfaltbitumennel.
**Nedves lakások és pinczék vízmentesítése és gyökeres
 szárassá tétele.**

**Diszes fal- és keramitburkolatok a legjutányosabban
 lesznek elvállalva.**

Költségvetés ingyen és bérmentve.

Mindennemű építkezési anyagok nagy raktára.

662 Beocsini Cementgyári Unió kizárólagos és főraktára. Beocsini Román és Portlandcement. Egresi szobrász és alabástrom gipsz. Valódi
 aszfalt fedéllemezek. Kátrány fedéllemezek. Aszfalt elszigetelő lemezek. Carbolineum. Tinctoral. Menyezet nádfonat.

Jutányos árak!!

Árak minden vasutállomásra!